

Montessoriförskolan Klinten

Huvudman:
Föräldrakooperativ

Förskolechef:
Pernilla Evelönn

Tillsynen genomfördes:
April-Maj 2019

Tillsynen genomförd av:

Brittmari Dannelöv

kvalitetscontroller

brittmari.dannelov@tyreso.se

Tillsynsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av tillsynen.

Tyresö den 15 maj 2019

Thomas Halvarsson

Tf. chef kvalitetsenheten

thomas.halvarsson@tyreso.se

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Förskolans styrning.....	4
3	Syfte med tillsynen	5
4	Metod.....	5
5	Senaste tillsynen.....	5
6	Verksamhetens förutsättningar	6
7	Säkerhet, hälsa och måltid.....	9
8	Normer och värden	10
9	Utveckling och lärande.....	11
10	Barns inflytande	17
11	Förskola och hem	17
12	Övergång och samverkan	18
13	Uppföljning, utvärdering och utveckling	19
14	Referenslista.....	22

Sammanfattning förskolan Klinten

- Verksamhetens aktiviteter och material stimulerar till stora delar barnens lek och lärande inom läroplanens målområden.
- Utomhusmiljön ger barnen goda förutsättningar för utveckling och lärande.
- Att hitta tid för den individuella reflektionen för förskolläraren som även innehar ansvaret som förskolechef är ett utvecklingsområde.
- De dagliga rutinerna behöver ses över och förankras i pedagoggruppen.
- Förutsättningarna för att skapa ett lugnt och tryggt arbetsklimat för barnen behöver ses över.
- Den digitala lärmiljön behöver utvecklas så att barns möjligheter att få prova modern teknik ökar.
- Arbetet med att löpande dokumentera det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde.
- Verksamheten behöver följa den plan för det systematiska kvalitetsarbetet som upprättats.

Kvalitetsnivåer vid granskning är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Ljusgrön innebär att verksamheten till stora delar håller god kvalitet.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker eller brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 5 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller fristående förskolor) vart fjärde år. Tillsyn och kvalitetsgranskning utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans styrning

2.1 Styrdokument

2.1.1 Nationella styrdokument

Skollagen (2010:800) innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolform. Enligt skollagens 1 kap. 8-9 §§ har alla barn i förskolan rätt till en likvärdig utbildning oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går.

Diskrimineringslagen (2008:567) innehåller bestämmelser om barns rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering.

Språklagen (2009:600) syftar till att värna om det svenska språket och den språkliga mångfalden i förskolan samt det enskilda barnets tillgång till sitt modersmål.

Lpfö -98, reviderad 2016 (Läroplanen för förskolan) anger inriktningen på förskolans arbete och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen i förskolan. *Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetsyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar främjas.* Lpfö 98, reviderad 2016.

Skolverkets allmänna råd:

- Förskolan, reviderad 2016
- Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet
- Måluppfyllelse i förskolan

Bra måltider i förskolan. Livsmedelsverket 2016

3 Syfte med tillsynen

Syftet med tillsynen är att ge en nulägesbeskrivning av hur Montessoriförskolan¹ Klinten arbetar för att uppnå målen för verksamheten utifrån nationella mål och krav som anges i styrdokument.

4 Metod

Beskrivning av verksamheten utgår från kriterierna i en bedömningsmatris. Kriterierna inom respektive område återfinns i textrutor under vissa av rapportens rubriker. Både beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se referenslista i slutet av rapporten
- observationer av verksamheten
- intervju med förskolechef och huvudman
- samtal med förskollärare
- samtal med pedagoger

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

Tillsynsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras den på www.tyreso.se.

5 Senaste tillsynen

Montessoriförskolan Klinten bildades 1993 av en grupp föräldrar bosatta i Tyresö med ett gemensamt intresse för Maria Montessoris pedagogik. Senaste tillsynen genomfördes 2015.

En stark sida hos verksamheten var arbetet med värdegrunden, barnens möjligheter till ansvar och inflytande samt samverkan mellan förskola och hem.

I tillsynen identifierades några områden att utveckla. Det rörde sig om antalet barn per årsarbetande förskollärare, pedagogisk dokumentation och det systematiska kvalitetsarbetet. I rapporten fanns en bedömning att dåvarande förskolechef uppfyllde kravet när det handlade om pedagogisk insikt genom erfarenhet men att det var oklart om förskolechefen uppfyllde kravet när det gällde pedagogisk insikt genom utbildning.

¹ Montessoripedagogiken bygger på en människo- och kunskapssyn som säger att barnet har sensitiva perioder när det känner lust och är särskilt mottaglig för inläring. Den bygger på sex grundläggande principer som är förberedd miljö, frihet/ansvar, individualisering/samarbete, hjälp till självhjälp, konkretion/motorik, helhet/fredstanke.

Uppföljning av påvisade utvecklingsområden gjordes 2016. Den visade att antalet utbildade förskollärare var detsamma som vid föregående tillsyn. Rutinerna kring dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet hade förbättrats.

6 Verksamhetens förutsättningar

Här beskrivs de förutsättningar som verksamheten har i förhållande till förskolans uppdrag enligt gällande styrdokument.

6.1 Förskolans organisation

Förskolan Klinten en fristående förskola som ligger i Trollbäcken i Tyresö kommun. Förskolan är en ekonomisk förening i form av ett föräldrakooperativ. På förskolan finns två avdelningar med totalt 30 inskrivna barn.

Avdelningar	Ålder	Antal barn	Antal pedagoger (Andel årsarbetande inom parentes)	Andel årsarbetande förskollärare
Blåklinten	1-3	11	3 (2,35)	0,80
Rödklinten	3-5	19	4 (3,43)	0,63
Summa		30	7 (5,78)	1,43

Resurser

På förskolan finns två arbetslag bestående av sju pedagoger (5,78 årsarbetare) varav två är förskollärare och fem är barnskötare. Förskolechefsansvaret innehas av en av förskollärarna.

Förskolan drivs av en föräldraförening där alla medlemmar har olika ansvarsuppgifter som att ingå i styrelsen, fixargrupp, vara hemsides- och personalansvarig. Dessutom städar vårdnadshavarna lokalerna fem dagar i veckan. Förskolechefen har ett administrativt ansvar som delas med en av vårdnadshavarna som ingår i kooperativet.

Om vikariebehov skulle uppstå har vårdnadshavarna jour efter ett förutbestämt schema. Tyresö bostäder ansvarar för skötseln av fastigheten.

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal vid tillfället för tillsynen.

Förskolan Klinten april 2019 Antal barn: 30	
Statistik	
Antal barn per årsarbetande pedagog	5,2
Antal barn per årsarbetande legitimerade förskollärare	21

Skolverkets statistik (SCB) för samtliga förskolor i Tyresö kommun 2018 är 5,6 barn per årsarbetare. I riket totalt är siffran 5,1 barn per årsarbetare. Kvalitetsenhetens statistik baseras sig på det faktiska antalet barn inskrivna i verksamheten och antalet faktiska årsarbetande pedagoger vid tillsynen.

Huvudman

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap 8 § skollagen (2010:800)

Huvudmannen för förskolan Klinten är styrelsen för föräldrakooperativet. Styrelsen träffas var fjärde vecka och förskolechefen deltar.

Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. 2 kap. 9 § skollagen

Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

2 kap.11 § skollagen

Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen.

Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fänga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön.

Skolverkets allmänna råd för förskolan

Ordinarie förskolechef är föräldraledig och i dennes ställe har huvudmannen anställt en vikarierande förskolechef som har förskollärarytbildning och utbildning som montessoripedagog samt pedagogisk erfarenhet inom förskolans arbete. Förskolechefen arbetar heltid och fördelar sin arbetstid mellan arbetet i barngrupp (62,5 %) och ansvaret för verksamhetens uppdrag (37,5 %). Även den ordinarie förskolechefen har förskollärarytbildning och erfarenhet av pedagogiskt arbete i förskolan.

Vid samtal med förskolechefen framgår att hon har förståelse för och kunskap om huvudmannens och förskolechefens ansvar.

Förskolechefen berättade att hon arbetar i båda arbetslagen och att hon på det viset får god inblick i verksamheten och kan leda det pedagogiska arbetet. Hon belyste vikten av att alla pedagoger ska känna sig delaktiga i verksamhetens utformning och delegerar arbetsuppgifter utifrån vad pedagogerna är intresserade av att ta ansvar för. Feedback och återkoppling på genomförda arbetsuppgifter ger hon löpande till pedagogerna under arbetsdagen.

Förskolläraren/arbetslaget

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnen förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål. Läroplan för förskolan, reviderad 2016.

Förskollärarnas särskilda uppdrag har diskuterats och även hur ansvaret för montessoripedagogiken samverkar med läroplanens målområden.

En timme varje vecka har arbetslagen reflektionstid. APT (arbetsplatsträff) genomförs en gång i månaden. Förskolläraren har två timmars egen planeringstid per vecka. Förskolechefen har även ett ansvar som en av två förskollärare på förskolan. Hon har inte någon schemalagd planeringstid för ansvaret som förskollärare. Huvudmannen har ansvaret för att ge förskolechef och förskollärare de förutsättningar som krävs för uppdragen.

Både förskolläraren och förskolechefen berättade att det finns ett bra samarbete i arbetslagen där man ger varandra möjlighet till extra planeringstid när så behövs och när det fungerar för verksamheten.

På förskolan finns rutiner och tydliga strukturer för dagen och veckan samt för det pedagogiska arbetet enligt montessoripedagogiken. Vid observationer av verksamheten framgick att de dagliga rutinerna inte alltid följdes av pedagogerna vilket bidrog till en osäker kring vad som skulle hända och vem som skulle ta ansvar för vad. När rutinerna följdes av pedagogerna rådde ett gott arbetsklimat. Se även Normer och värden.

6.2 Öppettider – tillgänglighet utifrån föräldrars behov

Förskolans öppettider är 07:30-17:00. Vid APT har vårdnadshavarna jour och ansvarar för barnens omsorg. Pedagogerna har tre planeringsdagar per år och verksamheten har stängt fyra veckor under sommaren. Förskolechefen och styrelsen informerar via e-post och kalendarium på webben när förskolan stänger för planeringsdagar och semestrar. Förskolan erbjuder alternativ omsorg då verksamheten stänger för planeringsdagar och semestrar.

6.3 Bedömning

Att hitta tid för den individuella reflektionen för förskolläraren som även innehar ansvaret som förskolechef är ett utvecklingsområde.

De dagliga rutinerna behöver ses över och förankras i pedagoggruppen.

7 Säkerhet, hälsa och måltid

Huvudmannen och förskolechefen bör se till att förskolans lokaler och utemiljöer är utvecklande, hälsosamma, och säkra samt att det finns fungerande rutiner för att säkerställa en hälsosam och säker miljö för alla barn, samt se till att det i förskolan serveras varierade och näringsriktiga måltider jämt fördelade under dagen.

Skolverkets allmänna råd

På förskolan finns rutiner för anmälningsplikt vid misstanke om att ett barn far illa och information till pedagoger om tystnadsplikten. Vid tillfället för tillsynen kunde registerutdrag uppvisas för samtliga pedagoger.

Kvalitetsenheten har tagit del av förskolans rutiner i arbetet för att säkerställa en hälsosam och säker miljö för alla barn. Här ingår rutiner för lokalvård, säkerhetsarbetet som utbildning i brandsäkerhet, hjärt- och lungräddning, barnskyddsronnd och krishantering. Senast genomförda utbildning i hjärt- och lungräddning var 2017 och i brandsäkerhet 2018. Senast genomförda barnskyddsronnd är daterad 11 mars 2019.

Barnkonsekvensanalyser genomförs vid behov, dokumenteras och sparas. Barnkonsekvensanalyser följs upp på APT, styrelsemöten och reflektionsmöten.

En av pedagogerna ansvarar för att beställa mat och ett cateringföretag levererar maten till förskolan. Pedagogerna ansvarar för att servera frukost, lunch, mellanmål och frukt. Barnen är delaktiga i att ta fram och duka undan maten. Även diskning sköts av förskolans pedagoger.

7.1 Bedömning

Förskolan har ändamålsenliga rutiner för arbetet med säkerheten.

8 Normer och värden

Förskolans värdegrundsuppdrag anges i skollagen och i förskolans läroplan. I läroplanen framgår det att förskolan aktivt och medvetet ska påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efter hand omfatta dem.

Bedömningskriterium:

Det finns ett gott förhållningssätt och bemötande som ger ett arbetsklimat som bidrar till att skapa lugn och trygghet som gynnar barnens lärande. Pedagogerna är goda förebilder och ger barnen förhandsinformation om kommande aktiviteter.

Pedagogerna visade överlag ett bra förhållningssätt gentemot barnen. De visade lyhördhet och uppmärksamhet för barnen och stimulerade dem till aktiviteter utifrån deras intressen och mognad.

Pedagogerna delade på ansvaret för samlingar, förberedelser inför mat och vila, på- och avklädning, blöjbyten samt pedagogiska aktiviteter. Eftersom de upprättade dagsrutinerna inte alltid följdes av pedagogerna (se text under rubriken Förskolläraren/arbetslaget) påverkades lugnet och tryggheten för barnen i gruppen. Vid observation av en måltidssituation blev detta särskilt tydligt då barnen lämnades ensamma vid borden och pedagogerna vistades i köket i stället för att dela upp sig och ta ansvar för de olika arbetsmomenten.

Montessoripedagogikens tydliga strukturer och arbetssätt gav barnen ro och trygghet inför byte av aktiviteter. Barnen arbetade självständigt med sina uppgifter och pedagogerna gav stöd genom att till exempel visa hur materialet kunde användas.

Bedömningskriterium:

Pedagogerna använder medvetna metoder och rutiner i arbetet med värdegrunden.

Pedagogerna valde olika metoder i arbetet med att stimulera barnen till reflektioner kring hur man är mot varandra. Till exempel genom att samtala kring händelser på samlingen och arbeta med kompisolen. Ett teaterbesök som handlar om värdegrundsfrågor är inbokat och pedagogerna förbereder barnen genom att läsa en tillhörande bok.

Förskolechefen berättade att förskolans likabehandlingsplan ligger till grund för arbetet inom området. Det gäller även för arbetet med genus- och jämställdhetsfrågor. Hon berättade vidare att de arbetar utifrån individer inte utifrån kön och att ett medvetet förhållningssätt hos pedagogerna är en förutsättning för att vara en god förebild för barnen. När det finns behov av att arbeta specifikt med området genus och jämställdhet finns material att använda för ändamålet.

Exempel på metoder för arbetet med värdegrunden är en kompassol och två pussel med bild på ett barn som visar en känsla med sitt ansiktsuttryck.

8.1 Bedömning

På förskolan finns arbetssätt för arbetet med värdegrunden.

Förutsättningarna för att skapa ett lugnt och tryggt arbetsklimat för barnen behöver ses över.

9 Utveckling och lärande

I läroplanen anges att förskolan ska erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet samt att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta tillvara och stärka barnets intresse för att lära och att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter. Skolverkets allmänna råd.

Inomhusmiljön:

Bedömningskriterier:

Inomhusmiljön stimulerar barns leklust och inspirerar till ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnen har tillgång till ett varierat och formbart material som stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. Barn tar eget ansvar för miljön.

Förskolan inryms i en villa med två våningsplan. Det finns en hiss för bland annat varutransporter till köket som ligger på övre plan. Lokalens utformning försvårar för pedagogerna att ha god uppsikt över barnen. För att hantera detta delar pedagogerna upp sig mellan de olika rummen. Det finns möjlighet för barnen att vila och leka i avskildhet. Vid tillsynsbesöken delade barnen upp sig i mindre grupper inomhus och i de olika rummen och hörnorna.

Den pedagogiska miljön är utformad efter montessoripedagogiken där rummen är inredda för aktiviteter som har koppling till praktiska vardagsövningar, sinnesträning, natur och kultur, teknik, språk, årstider samt matematik. Tre dagar i veckan ser pedagogerna över materialet som finns tillgängligt för barnen och ställer i ordning, byter ut och lagar eller kasserar trasigt material.

Möbler och material finns i barnens höjd och är nåbart för barnen. De kunde själva plocka fram och plocka undan i samband med lek. Observationerna av barnens lek visade att miljön är stimulerande och stödjer barnens utveckling och lärande.

Pedagogerna berättade att de byter ut materialet regelbundet utifrån barnens intressen och att det finns en tanke med att inte ha för mycket material framme samtidigt. Grundstrukturen i de pedagogiska miljöerna är konstanta vilket bidrar till att barnen vet vad de erbjuder för lek- och lärandemöjligheter. Detta skapar trygghet då de lätt kan hitta den övning de vill arbeta med.

Lekmaterialet är tydligt placerat i miljöerna och har en bestämd plats. Allt material finns i ett exemplar vilket hjälper barnen att träna på hänsynstagande och att invänta sin tur.

Bilden till vänster visar exempel på hur det praktiska materialet är placerat hos de yngre barnen. De praktiska övningar är grundläggande övningar som är lätta att utföra och koncentrera sig på.

På den högra bilden visas en miljö hos de äldre barnen där naturvetenskapen har ett tydligt fokus. Genom sensoriska övningar där barnen inte bara kan se en bild på väggen eller i en bok utan även känna på lärandeobjektet och leka med det så stimuleras flera sinnen i lärandet.

Utomhusmiljön:

Bedömningskriterium:

Utomhusmiljön, både kring förskolan och i den kringliggande naturen, ses som förskolans pedagogiska rum och ger möjligheter till lek och lärande.

Utomhusmiljön består av en inhägnad gård vars utformning bjuder in till varierade aktiviteter. På gården finns olika fasta lekredskap som rutschkanor, gungor, odlingslådor, sandlådor, lektuga, pilkoja och klätterställningar samt lekmaterial kopplade till läroplanens olika områden. Där finns även platser för att kunna leka i avskildhet och i skydd för solens strålar.

Under observationerna utomhus fördelade sig barnen i mindre grupperingar och pedagogerna befann sig i barnens närhet. Miljön stimulerade barnen till lek och lärande.

Vid ett av besöken byggde barnen en hinderbana med material som de själva hämtade från förrådet som syns på den vänstra bilden.

Montessoripedagogiken genomsyrar även utomhusmiljön. På bilden till höger visas barnens möjligheter att delta i odling av bär, rotfrukter och grönsaker. I växthuset odlas tomater.

En förmiddag i veckan går de äldre barnen på skogsutflykt. Utflykter för de yngre barnen görs mer spontant.

Verksamhet:*Bedömningskriterium:*

Det finns ett genomtänkt och sammanhängande temainriktat arbetssätt där barns lärande kan bli mångsidigt och där de kan få ta del av läroplanens olika målområden.

Det aktuella temat tas bland annat upp på samlingarna genom exempelvis litteratur och sång. Innehållet i temat erbjuds också som aktiviteter i miljön.

Vid tidpunkten för tillsynen var temat påskan. Som ett komplement till Montessoripedagogiken och dess arbetssätt erbjöds barnen olika aktiviteter som har samband med påskens högtid kopplade till vissa av läroplanens målområden. Pedagogerna utgick från barnens intressen i valet av aktiviteter som tillhörde det aktuella temat.

Bedömningskriterier:

Verksamhetens innehåll organiseras så att sammansättningen av barngrupperna skapar förutsättningar för att följa barn och deras lärande. En planerad och organiserad verksamhet är viktigt för att ge barnen uppmärksamhet och skapa en god lärmiljö.

En förmiddag i veckan är det uteaktivitet på förskolans gård. På övriga förmiddagar är det arbetspass inne fram till samlingen före lunchen.

Under arbetspassen tar barnen fram något att arbeta med i de förberedda miljöerna. På de yngre barnens avdelning finns det foton av materialet vid dess plats och på de äldre barnens avdelning finns det ordkort vid materialet. Pedagogerna visar barnen hur övningarna utförs tills de känner sig trygga. Barnen kan sedan själva öva med materialet när de vill. Arbetssättet underlättar för barnen att arbeta självständigt i den pedagogiska miljön och utvecklar barnens tillit till sin egen förmåga.

När det är dags för lunch hjälper några av barnen till med att duka borden. Efter maten lyssnar barnen på musik eller sagor. De yngre barnen sover och de äldre barnen fortsätter dagen med självvalda aktiviteter fram till mellanmålet. Eftermiddagen tillbringas oftast ute.

Bedömningskriterium:

Verksamhetens aktiviteter stimulerar till både lek och lärande inom läroplanens olika målområden. IKT integreras i verksamheten.

Läroplanens olika målområden integrerades i barnens aktiviteter, såväl i pedagogledda aktiviteter som i barnens fria lek. Språk, matematik, naturvetenskap och teknik samt skapande vävdes in i de olika

aktiviteterna och läroplanens områden var synliggjorda i barnens miljö på avdelningarna i de olika hörnorna.

För att pedagogerna ska känna sig säkra på att de arbetar med lärandet inom läroplanens olika målområden går de igenom arbetet och kopplar till läroplanens mål på reflektionstiden.

QR-koder² har börjat användas tillsammans med barnen och det finns en programmeringsrobot för de äldre barnen. Pedagogerna, förskolechefen och huvudmannen uttrycker att det finns ett utvecklingsbehov inom området.

9.1 Dokumentation av barns lärande

För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas tillvara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Barngruppens och det enskilda barnets lärande och utveckling dokumenteras och följs upp. Barnen får reflektera över det egna lärande och görs delaktiga i dokumentationsarbetet.

Pedagogerna reflekterar muntligt tillsammans med barnen om vad de gjort för upptäckter och vad de lärt sig.

Dokumentation kring barnets individuella lärande görs inför utvecklingssamtalen i samtalsunderlagen. Barngruppens lärande följs upp och dokumenteras på reflektionstiden i det underlag som ligger till grund för reflektionerna. I väggdokumentationer som kopplas till läroplanens områden visas barnens görande och till viss del barngruppens lärande.

De äldre barnen har en egen pärm där barnens alster och bilder på vad barnet gör samlas under tre rubriker som är språk, matematik och kultur. Barnen har även en egen låda där barn och pedagoger samlar barnens alster. Denna typ av dokumentationer saknar en beskrivning av barnets individuella progression i lärandet.

På Instagram läggs bilder ut där barnens görande visas för vårdnadshavarna.

² QR-kod, från engelskans Quick Response, är en sorts tvådimensionell kod för optisk avläsning.

Det finns ett framtaget och beslutat arbetssätt för pedagogisk dokumentation på förskolan som inte används vid tidpunkten för tillsynen.

9.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. 8 kap. 9 § skollagen

Det finns nedskrivna rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Rutinerna beskriver de olika delarna som innefattas i arbetet med särskilt stöd, hur pedagogerna konkret ska uppmärksamma, undersöka och analysera barns stödbehov samt dokumentera, följa upp och utvärdera stödinsatserna.

Vid misstanke om att ett barn har särskilt behov tar pedagogerna upp detta med förskolechefen och vårdnadshavarna. En kartläggning av barnets behov görs och i detta arbete inkluderas vårdnadshavarna.

9.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. 8 kap. 10 § skollagen

Cirka 14 procent av barnen på förskolan har annat modersmål än svenska. Förskolan har skriftliga rutiner för hur man ska arbeta inom området som anger att modersmålsarbetet ska genomsyra alla aktiviteter. Material och metoder finns och genom löpande reflektioner i arbetslagen säkerställs att arbetet sker utifrån rutinerna.

9.4 Bedömning

Verksamhetens aktiviteter och material stimulerar till stora delar barnens lek och lärande inom läroplanens målområden.

Utomhusmiljön ger barnen goda förutsättningar för utveckling och lärande.

Den digitala lärmiljön behöver utvecklas så att barns möjligheter att få prova modern teknik ökar.

Arbetet med att löpande dokumentera det enskilda barnets lärande är ett utvecklingsområde.

10 Barns inflytande

Bedömningskriterier:

Barnen görs delaktiga och har inflytande i planering av verksamheten, dess material och utformning av lärmiljön.

Barnen deltar i vardagssysslor som att duka borden inför lunchen, odla, sköta om växter och baka. Vid observationer av verksamheten deltog både de yngre och de äldre barnen i förberedelserna inför lunchen genom att de fick hjälpa till att duka borden och bjuda sina kamrater till bords. Maten är upplagd i små skålar så att barnen själva kan ta mat och skicka vidare. Efter lunchen har barnen möjlighet att utifrån förmåga göra toalettbesök, tvätta sig och byta kläder vid behov.

Barnen har tillgång till det material som de kan behöva för att klara av att göra saker själva i så stor utsträckning som möjligt. Vid besöken uppmuntrades barnen att prova själva och ta den tid de behövde.

Barnen får också välja aktivitet och om de vill arbeta ensam eller tillsammans med någon annan. Pedagogerna har inställningen att inte avbryta barnen i onödan och deras förhållningssätt stimulerade barnen till eget ansvarstagande.

Pedagogerna berättade att de introducerar materialet för barnen för att de ska känna till hur materialet kan användas och hur materialet ska tas om hand. Detta ökar barnens förståelse för materialets betydelse och ökar därmed deras eget ansvarstagande.

10.1 Bedömning

Barnen är delaktiga och har därigenom inflytande över verksamheten.

11 Förskola och hem

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Vårdnadshavarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Läroplan för förskolan Lpfö 98, rev. 2016

Bedömningskriterier:

Det finns fungerande former och rutiner för samarbete med hemmet. Föräldrar får information om förskolans mål och sätt att arbeta. Föräldrar har möjlighet till inflytande i förskolans verksamhet.

Pedagogerna informerar vårdnadshavarna om verksamheten via en anslagstavla, Instagram samt veckobrev. Föräldramöte hålls en gång per år och utvecklingssamtal två gånger per år. I föräldrakooperativet hålls medlemsmöten var sjätte vecka och styrelsen träffas var fjärde vecka. Förskolechefen informerar vårdnadshavarna dagligen via en sluten grupp på Instagram och varannan vecka via ett veckomail.

Inskolningen av barnen görs under en tvåveckorsperiod utifrån ett schema. I största möjliga mån skolas endast ett barn i taget in i verksamheten för att möjliggöra en så lugn inskolning som möjligt. Den pedagog som ansvarar för inskolningen gör ett hembesök innan barnet börjar i verksamheten.

Tillsynen genomfördes i anslutning till att kommunens enkät fyllts i av vårdnadshavarna. Förskolans pedagoger och förskolechef har tillsammans med huvudmannen börjat analysera resultatet av enkäten. Någon redovisning av vårdnadshavarnas synpunkter utifrån enkäten görs inte i tillsynsrapporten.³

11.1 Inkomna synpunkter från medborgare (föräldrar)

I kommunens synpunktshantering finns sedan ett år tillbaka inga synpunkter registrerade som har koppling till säkerhet, pedagogisk miljö eller bemötande från personal på förskolan.

11.2 Bedömning

Samverkan mellan förskola och hem är välfungerande.

12 Övergång och samverkan

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnets utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Bedömningskriterium:

Det finns tydliga rutiner för samarbetet kring övergång mellan förskola och mottagande förskoleklass.

Förskolan följer kommunens riktlinjer för övergången till förskoleklass.

Förskolan har ett samarbete med andra montessoriförskolor som handlar om att de blivande skolbarnen får träffas vid några tillfällen. Syftet är dels att få träffas i en större grupp med jämnåriga barn och möjligheten att känna igen blivande skolkompisar vid skolstarten ökar.

³ Kvalitetssenheten valde att inte skicka ut någon egen enkätundersökning till vårdnadshavarna, då det tidigare visat sig att svarsfrekvens blivit låg, när båda enkäterna skickats ut samtidigt.

13 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Huvudmannanivå

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. 4 kap. 3 § skollagen.

Enhetsnivå

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. 4 kap. 4 § skollagen.

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2016

Förskolechefen har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att bland annat systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Skolverkets allmänna råd

Bedömningskriterier:

Faserna i det systematiska utvecklingsarbetet bildar en helhet. Det går tydligt att se att resultaten från uppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet.

På Montessoriförskolan Klinten har arbetet med att utveckla material och tillvägagångssätt för det systematiska kvalitetsarbetet pågått under en längre tid. En modell har arbetats fram i samverkan med konsulter och baseras på Skolverkets material Kvalitetsarbete i praktiken⁴ och BRUK⁵.

Förskolan har en struktur för när verksamheten ska planeras och utvärderas. Det finns en terminsplanering som benämns ”grovplanering”. I denna framgår till exempel när möten, planeringsdagar, utvecklingssamtal, traditioner, inskolningar och utflykter ska genomföras.

Pedagogerna och förskolechefen planerar och följer upp aktiviteter och teman på reflektionsmötena varje vecka. Arbetet dokumenteras i ett reflektionsunderlag.

Barngrupperna involveras i det systematiska kvalitetsarbetet genom gemensamma reflektioner tillsammans med pedagogerna. Barnen och deras vårdnadshavare utvärderar verksamheten

⁴ Ett stödmaterial som handlar om hur ett systematiskt kvalitetsarbete kan bedrivas i praktiken i förskolor och skolor.

⁵ Ett verktyg för självskattning av kvaliteten i verksamheten som ger en bild av hur väl de nationella målen för verksamheten uppfylls.

tillsammans genom en enkät två gånger per år. Även Tyresö kommuns enkät till vårdnadshavarna används i det systematiska kvalitetsarbetet.

Mål för verksamhetsåret togs fram i juni 2018. De mål förskolan har satt upp har inte kopplats till de nationella målen för förskolans verksamhet. Målen har följts upp vid ett tillfälle under hösten samt på planeringsdagen i januari 2019. Planen var att en strukturerad uppföljning, analys och nulägesbeskrivning skulle genomföras tre till fyra gånger per år och dokumenteras i en matris. Därefter skulle det fortsatta arbetet formuleras. Detta har inte gjorts.

Enligt planen för det systematiska kvalitetsarbetet ska pedagogerna reflektera kring, följa upp och dokumentera arbetet med de prioriterade målen varje månad. Detta har inte gjorts.

Enligt huvudmannen är förskolans verksamhetsutveckling en stående punkt på styrelsens (huvudmannens) möten var fjärde vecka. Om och hur detta görs och vad arbetet leder till är oklart. Dokumentation saknas.

Det framgår inte i förskolan underlag och dokumentationer hur pedagogerna, förskolechefen och huvudmannen planerar och följer upp kvaliteten i verksamheten utifrån läroplanens mål. Det framgår inte heller vad resultatet av föregående års utvärdering av verksamheten visat på för utvecklingsbehov för innevarande år. Varför innevarande verksamhetsårs mål valts är därför oklart. Det systematiska kvalitetsarbetet både på förskolenivå och huvudmannanivå behöver utvecklas för att säkerställa att delarna bildar en helhet samt är känt av alla pedagoger.

Kompetensutveckling

Bedömningskriterium:

Pedagogernas kompetensutveckling utgår från behov och resultaten i det systematiska utvecklingsarbetet.

Verksamhetens och pedagogernas individuella utvecklingsbehov vägs samman och valet av vilka fortbildningsinsatser som ska prioriteras samverkas med huvudmannen.

Den senaste kompetenssatsningen handlade om IKT och digitalisering.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan har en plan mot kränkande behandling och diskriminering med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen som revideras varje år ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (skollagen 6 kap. 8§).

På förskolan finns en Likabehandlingsplan som håller på att omarbetas enligt nya regler i diskrimineringslagen (2008:567) som började gälla den 1 januari 2017. I kommunens tillsyn ingår att ge vägledning inom området vilket gjordes i samband med tillsynen.

13.1 Bedömning

Verksamheten behöver följa den plan för det systematiska kvalitetsarbetet som upprättats.

14 Referenslista

Kvalitetsenheten har tagit del av följande dokument från verksamheten:

Checklista för genomförande av barnkonsekvensanalys

Egenrapportering

Förälders tystnadsplikt

Grovplanering höstterminen 2018

Handlingsplan för barn i behov av särskilt stöd

Hantering av inkomna synpunkter från vårdnadshavare och medborgare

Inbjudan till utvecklingssamtal

Inskolningsrutiner

Introduktion till nyanställd

Intyg för deltagande i brandskyddsutbildning

Rapport för olyckshändelser

Redogörelse för Montessoriförskolans Klintens arbete med pedagogisk dokumentation och systematiskt kvalitetsarbete

Riktlinjer för barns sjukdomar och vistelse på förskolan Klinten

Rutiner för misstanke om barn far illa och anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen

Rutiner för modersmålsarbete

Underlag inför utvecklingssamtal

Utvärdering av utrymningsövning

Veckobrev 8 och 9

Veckoreflektion

Verksamhetsplan för Montessoriförskolan Klinten

Överlämning från Blåklinten till Rödklinten